

Rezidentiem valstī ar tradicionālo sistēmu atšķiras nodokļu piemērošana dividendēm Baltijā 1/21/21

Nodokļu nodaļas direktore, Baltijas personāla un organizāciju pārveides pakalpojumu vadītāja, PwC Latvija

Irēna Arbidāne

Nodokļu nodaļas vecākā konsultante, PwC Latvija
Madara Hmeļevska

No 2018. gada Latvijas nodokļu sistēmā ir ieviestas būtiskas izmaiņas nodokļu piemērošanā fiziskas personas ienākumam, tostarp dividendēm. Šajā rakstā aplūkojam, kā ir mainījusies nodokļu piemērošana Latvijas izcelsmes dividendēm un kā šīs izmaiņas ietekmē Latvijas, Igaunijas un Lietuvas nodokļu maksātājus.

Nodokļu režīms līdz 2017. gada beigām

Latvijas izcelsmes dividendes aplika ar nodokli divos līmeņos. Vispirms no Latvijas uzņēmuma peļņas par taksācijas gadu aprēķināja 15% UIN un pēc tam vēl no maksājuma Latvijas nodokļu rezidentam vai nerezidentam ieturēja 10% IIN. Piemēram, no taksācijas gada peļņas 100 eiro tika ieturēts UIN 15 eiro, atstājot tikai 85 eiro, ko sadalīt ar valdes lēmumu. Latvijas, Igaunijas vai Lietuvas rezidents beigās saņēma 76,5 eiro (85 mīnus 10%), tātad sadalei pieejamā Latvijas uzņēmuma peļņa faktiski tika aplikta ar 23,5% likmi.

Nodokļu režīms no 2018. gada

UIN un IIN ir apvienoti jaunā kopīgā UIN likmē, ko piemēro dividendēm, kas izmaksātas no 2018. gadā vai vēlāk gūtas peļņas. Aprēķinot 20% nodokli no valdes deklarētajām dividendēm, saistības jādala ar 0,8, līdz ar to dividendēm piemērojamā faktiskā likme ir 25% (1,5 procentpunktu pieaugums).

Saskaņā ar Latvijas IIN likumu dividendes aplik ar 10%, 20% vai 0% likmi, ja izpildās trīs nosacījumi:

	1. nosacījums:	2. nosacījums:	3. nosacījums:
0%	peļņas gūšanas gads Sadalot peļņu, kas gūta 2018. gadā vai vēlāk, Latvijā uzņēmuma sadalītās peļņas ir samaksāts IIN vai UIN. Peļņa, ko gūst mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs 2021. gadā vai vēlāk	apliekams ar IIN vai UIN Latvijā vai citā valstī No Latvijas vai ES/EEZ uzņēmuma sadalītās peļņas ir samaksāts IIN vai UIN. Ja izmaksātājs atrodas citā valstī, tad 0% likmes piemērošana ir atkarīga no dokumenta, kas apliecina, Nē	izveidots, lai izvairītos no nodokļiem
10%	Dividendēm, ko 2018. vai 2019. gadā izmaksā no Latvijas vai ārvalsts uzņēmuma līdz 2017. gada beigām gūtas peļņas, piemēro 10% IIN.	ka izmaksas brīdī ir ieturēts IIN vai UIN. Izņēmums: komersanti, kas izveidoti zemu nodokļu vai beznodokļu valstīs un teritorijās	

20%	Līdz 2017. gada beigām gūtai peļņai piemēro 20% IIN, ja to izmaksā 2020. gadā vai vēlāk, vai arī ja to izmaksā mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs līdz 2020. gada beigām.	Nav aprēķināts ne IIN, ne UIN, vai arī peļņu sadala komersants, kas izveidots zemu nodokļu vai beznodokļu valstī vai teritorijā.	Ja nodokļu administrācija tā uzskata, tad 20% IIN tiks aprēķināts neatkarīgi no citiem nosacījumiem.
-----	--	--	--

Latvijas nodokļu nerezidenti

Latvijas uzņēmums, kas izmaksā dividendes, faktiski samaksās 25% UIN (bez IIN), tātad Latvijas nerezidents saņems bruto dividendi. Nodokļu maksāšanas metodoloģija ir vienāda gan Latvijas nodokļu rezidentiem, gan nerezidentiem.

Piemēram, Latvijas uzņēmuma valde deklarē 10 000 eiro dividendi. Uzņēmums par to samaksās UIN 2500 eiro (10 000 / 0,8 x 20%). Šī 10 000 eiro dividende tiks pilnā apmērā izmaksāta uzņēmuma dalībniekam bez Latvijas IIN.

Lietuvas nodokļu rezidenti

Lietuvas rezidenti maksā 15% IIN no sava pasaules ienākuma (ar dažiem izņēmumiem). Lai gan Lietuva no 2019. gada ir ieviesusi progresīvo nodokli, IIN likme ienākumam no sadalītās peļņas nemainās neatkarīgi no summas, radot labvēlīgu nodokļu režīmu salīdzinājumā ar citiem ienākuma veidiem.

Lai gan Latvijas-Lietuvas nodokļu konvencija piešķir Latvijai tiesības aplikt ar nodokli dividendes, ko Latvijas uzņēmums izmaksā Lietuvai rezidentam, tādējādi izvairoties no nodokļu dubultās uzlikšanas Lietuvā, galīgā nodokļu sloga noteikšanā jāņem vērā nacionālais regulējums.

Saskaņā ar Lietuvas regulējumu IIN saistības Lietuvā var samazināt tikai par ārvalstīs faktiski samaksāto IIN (vai tam pielīdzinātu nodokli), nepārsniedzot 15%. Tā kā atbilstoši Latvijas regulējumam IIN netiek piemērots dividendēm, uzņēmuma dalībniekam – Lietuvai rezidentam – joprojām jāmaksā 15% IIN no bruto dividendes (10 000 x 15% = 1500), jo par citiem ārvalstu nodokļiem (piemēram, UIN) nevar samazināt IIN saistības Lietuvā.

Apvienotais nodokļu slogs uzņēmumam un personai ir 25% UIN, turklāt Lietuvā vēl jāmaksā 15% IIN no sadalītās peļņas. Latvijas uzņēmuma izmaksātajai 10 000 eiro dividendei vispirms piemēro Latvijas UIN 2500 eiro un pēc tam vēl Lietuvas IIN 1500 eiro, kas veido kopējās nodokļa saistības 4000 eiro.

Igaunijas nodokļu rezidenti

Igaunijas nodokļu rezidenti maksā nodokli no sava pasaules ienākuma (jebkādas izcelsmes).

Vispārīgā gadījumā nodokļa saistības Igaunijā var samazināt par fiziskās personas ārvalstīs samaksāto ienākuma nodokli, taču nepārsniedzot no tā paša ienākuma aprēķināto 20% nodokli Igaunijā. Neizmantotās ārvalstu nodokļa summas nevar pārnest uz nākamajiem taksācijas periodiem.

Vispārīgā gadījumā Igaunijas nodokļu rezidentam izmaksātās ārvalstu dividendes ar nodokli neapliek, ja peļņai ir piemērots ienākuma nodoklis ārvalstī vai ja tas ir ieturēts no dividendēm saskaņā ar kārtību, kas līdzīga Latvijas nodokļu sistēmai.

Igaunijas nodokļu regulējumā ir iekļauta vispārīgā pretizvairīšanās norma, lai neņemtu vērā nevienu

darījumu vai darījumu ķēdi, kuru galvenais mērķis ir iegūt ienākuma nodokļa priekšrocības.

Mūsu piemērā no dividendes 10 000 eiro ir aprēķināts Latvijas UIN 2500 eiro un Igaunijas rezidentam nav jāmaksā IIN.

Lai gan ārvalstu dividendes Igaunijā neapliet ar nodokli, šāds ienākums informatīvi jāuzrāda Igaunijas rezidenta gada ienākumu deklarācijā, kas parasti iesniedzama līdz pēctaksācijas gada 30. aprīlim.

Personai arī jābūt gatavai iesniegt Igaunijas nodokļu administrācijai dokumentu, kas apliecina, ka no peļņas ir samaksāts Latvijas UIN (pietiek ar Latvijas uzņēmuma izsniegtu apliecinājumu).

Galvenie secinājumi

Tā kā Latvijā un Igaunijā no 2018. gada darbojas līdzīgas UIN sistēmas, nodokļu slogu var samazināt, nepiemērojot nodokli Latvijas vai Igaunijas rezidentu saņemtajām dividendēm. Latvijas UIN saistības ir galīgas, un IIN nav jāmaksā.

Taču tā kā Latvijā IIN vietā no 2018. gada piemēro lielāku UIN, Lietuvas (vai jebkuras citas valsts ar tradicionālo UIN sistēmu) rezidentam Lietuvā jāmaksā vēl viens nodoklis, kas rada lielāku nodokļu slogu nekā Latvijā vai Igaunijas rezidentiem.

Raksts tapis sadarbībā ar [PwC Lietuvas](#) un [PwC Igaunijas](#) nodokļu speciālistiem, balstoties uz tā sagatavošanas brīdī spēkā esošo nodokļu regulējumu un praksi.